

KÜLTÜR VE SANAT MODÜLÜ ÖZEL İHTİYAÇLAR

THIS MODULE; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 IS THE INTELLECTUAL OUTPUT OF THE PROJECT “IMPROVING MUNICIPAL SERVICES IN THE FIELD OF CULTURE, ART, SPORTS FOR PEOPLE WITH DISABILITIES”.

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FIKRI ÇIKTISIDIR.

İÇERİĞİ

Engellilik Nedir?

Engellilik, bir veya daha fazla önemli yaşam aktivitesini önemli ölçüde sınırlayan ve çevrelerindeki sosyal etkileşimi zorlaştıran herhangi bir fiziksel veya zihinsel bozukluktur. Engellilik doğuştan kalıtsal bir durum olabileceği gibi sonradan edinilmiş bir durum da olabilir.

Engel Türleri Nelerdir?

Engellilik türleri, görme bozukluğu, işitme bozukluğu, konuşma sorunları gibi fonksiyonel bozukluklardan uzuv yokluğu gibi yapısal bozukluklara kadar değişebilir. Engellilik türlerini 8 ana grupta incelemek mümkündür.

Bedensel Engelli

Dil ve Konuşma Engelliler

Zihinsel Engelliler

Zihinsel ve Duygusal Engelli

Kör

Sağır

Kronik Hastalık

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

Engellilik türleri çok daha çeşitli olabilir ve her bireyin engellilik deneyimi farklı olabilir.

Engellilerin Yaşamı

Engellilik, kişinin günlük yaşamında birçok zorlukla karşılaşmasına neden olabilir. Engelli insanlar hareket etmede, iletişim kurmada, iş yapmada ve diğer birçok işlevde kısıtlamalar yaşayabilir. Bu nedenle engellilik, bir kişinin özgürlüğü, bağımsızlığı ve yaşam kalitesi için önemli bir konudur. Engelli bireyler iş yaşamı, işe alım, eğitim, çalışma koşulları ve mesleki gelişim açısından birçok zorlukla karşılaşabilmektedir.

Engellilerin Sosyal Yaşamı

Engellilik, bir kişinin sosyal hayatını da etkileyebilir. Engelli kişiler, diğer insanlar tarafından dışlanma, ayrımcılık veya kötü muamele ile karşı karşıya kalabilir. Engelli bireylerin sosyal yaşamı, diğer insanlarla etkileşimleri ve sosyal aktiviteleri açısından da önemlidir. Toplumda engellilerin farkındalığının artırılması, engellilikle ilgili bilgi eksikliğinin giderilmesi; Özel gereksinimli bireylerin önündeki sosyal engellerin kaldırılması açısından önemlidir. Engellilerin insan hakları, diğer insanlarla eşit olarak tanınmalıdır.

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FIKRI ÇIKTISIDIR.

Engellilerin Temel Sorunları Nelerdir?

Genel olarak engellilerin sorun başlıkları;

- ✗ Erişilebilirlik
- ✗ Eğitim
- ✗ Sağlık Hizmeti
- ✗ Ekonomik sorunlar
- ✗ Dışlama ve Cehalet
- ✗ İstihdam Eksikliği
- ✗ Suiistimal
- ✗ Ayrımcılık

Engelli birey doğduğu andan itibaren eğitim, sağlık, rehabilitasyon, istihdam, ulaşım vb. alanlarda bazı sorunlarla karşılaşmaktadır. Kuşkusuz engellilerin yaşam kalitesinin artırılması, engellilerin toplumla en üst düzeyde bütünleşmesinden geçmektedir. Kaynaşmanın en üst düzeyde olabilmesi için engelli bireyin kimsenin yardımına ve desteğine muhtaç olmadan yaşamını sürdürebilmesi ya da yaşam koşullarının kendisine en az ihtiyaç duyabileceği şekilde sağlanması gerekmektedir. Bu koşulların oluşması, kentlerin mimari düzenlemesinden, engellilere iş olanağı sağlayan yasal düzenlemelere kadar uzanabilen bir dizi özel çalışma ve yaklaşımı içermektedir. Ancak hangi düzenleme yapılırsa yapılsın tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için engellilerin eğitimi ön koşuldur. Engelliler için sosyal çalışmalar yapılmalı, engelliler için istihdam alanları yaratılmalı ve ekonomik özgürlükleri sağlanmalıdır. Aynı zamanda çevremiz engelli insanlar için erişilebilir hale getirilmelidir. Özel ihtiyaçları olan kişilere anlayış ve sabırla yaklaşılmalıdır.

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FİKRİ ÇIKTISIDIR.

Belediyeler Tarafından Engelli Bireylere Destek Verilmesi

Dünya Engellilik Raporu, hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve engelli örgütleri de dahil olmak üzere tüm paydaşların engellilerin ve toplumun yararına uygun ortamlar yaratmasını, rehabilitasyon ve destek hizmetleri geliştirmesini, yeterli sosyal koruma mekanizmaları oluşturmalarını, bütünleştirici politika ve programlar oluşturmalarını, yeni ve mevcut standartları uygulamasını önermektedir. Tüm bu çalışmaların merkezinde engelliler olmalıdır.

Günümüzde belediyelerin üstlendikleri bir "sosyal belediyecilik" misyonu vardır. Sosyal belediye; sosyal devletin halka sunmakla görevli olduğu sosyal politikaya belediyelerin dahil edilmesi. Dünya Engelliler Raporu'nda engellilerle ilgili tavsiyelerin uygulanmasında sosyal belediyecilik odak noktasıdır.

Belediyelerin Engelli Hizmetlerinden Bazıları

Sosyal Hizmetler

Psikolojik Destek Hizmeti

Sağlık Hizmeti

Sosyal ve Kültürel Aktiviteler

Temizlik ve Bakım Hizmetleri

Fizyoterapi ve Hidroterapi Hizmetleri

Asansör Araç Servisi

Rehberlik, Refakat ve Danışmanlık Hizmetleri

ENGELLİLER İÇİN SOSYAL BELEDİYECİLİK ÖRNEĞİ

Herkes İçin Bir Şehir: Borås

Borås Belediyesi, 2015 erişilebilirlik birincilik ödülünün sahibi oldu. Borås, 107 bin nüfusuyla İsveç'in önemli bir şehridir. Şehir, özellikle moda ve tekstil alanında önemli bir yere sahiptir. Borås kentindeki erişilebilirlik düzenlemeleri uzun bir çabanın sonucudur. 2000'li yılların başında, Borås Belediyesi'ni herkes için erişilebilir kılmak için bir plan uygulamaya kondu. Bu erişilebilirlik planı 2015 yılında revize edilmiştir. Programın öncelikli alanları; Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin engellilerin durumu hakkında farkındalık yaratmak, daha fazla engellinin iş hayatına ve yaşam alanlarına katılımını desteklemek gibi gerekliliklerinden ortaya çıkmıştır. Programı tamamlamak için somut bir ölçülebilir eylem planı geliştirilmiş ve yıllık olarak gözden geçirilmiştir.

Erişilebilirlik düzenlemelerinin geniş çapta etkili olabilmesi için bilinçli bir strateji izlenmiştir. Belediyenin ilk adımı kent çevresinin ve binaların fiziksel erişilebilirliği ile başlaması tesadüf değildir. Dokunsal yüzeyler, işaretler ve rampalar görünür şeyler olduğundan, erişilebilirlik sorunları hakkında daha fazla vatandaşın farkındalığını artırır. Uzun vadede bu, vatandaşların daha yüksek erişilebilirlik standartları bekleyebileceği anlamına gelir. Bu aynı zamanda mülk sahipleri, restoranlar, mağazalar ve diğer paydaşlarla erişilebilirliğin önemi konusunda yapıcı bir diyaloga da katkıda bulunur. Engellilerle farkındalığın ve iletişimin artmasıyla Borås Belediyesi, tutumları değiştirmeyi ve önyargıları

yıkmayı ve böylece demokratik hakların kullanımını kolaylaştırmayı amaçladı. Bu nedenle, belediyenin tüm idari birimlerinde ve şirketlerinde engelli kurumları ile iletişim ve işbirliğinden sorumlu bir irtibat kişisi bulunmaktadır. Erişilebilirlik konularıyla ilgilenen belediye idari birimlerinden oluşan bir çalışma grubu da bulunmaktadır. Borås Belediyesi'nin bir erişilebilirlik danışmanı ve bir engellilik danışmanı vardır. Bu iki danışman, erişilebilirlik ve kapsayıcılık konusundaki çalışmaların şekillenmesinde oldukça etkilidir. Engelli kuruluşları, bireyler, mimarlar, inşaat firmaları, restoranlar vb. için danışmanlar mevcuttur. Ayrıca kuruluşlara bilgi ve destek sağlar. Danışmanlar, Borås'ta yaşayan insanlar için erişilebilirlik ve fırsatlara eşit erişim ve kapsayıcılık hakkında bilgi sağlar. Erişilebilirlik konusunda farkındalık yaratmak amacıyla çeşitli etkinlikler ve eğitimler düzenlenmektedir. Bu eğitimler öğrencilere, sağlık çalışanlarına, otobüs şoförlerine ve diğer personele yöneliktir. Erişilebilirlik danışmanı, Belediyeye ait tüm inşaat işlerinde büyük sorumluluğa sahiptir. Erişilebilirlik, bina projelerinin ilk aşamasında dikkate alınır. Belediye ve engelli temsilcileri arasında yapıcı bir diyalog önemli görülmektedir. Belediye Engelliler Konseyi, erişilebilirliği, katılımı ve etkiyi artırmak için belediye ile engelli kurumları arasında önemli bir bağlantı görevi görür. Belediyede yaşlanma sorunlarıyla ilgilenen bir konsey de var. Bu konsey, yaşlıların bakış açısından erişilebilirliğe dikkat çekilmesini sağlar. Çoğu toplu taşıma erişilebilirlik için optimize edilmiştir. Bu sayede yaşlı ve engelli insanlar daha fazla hareket kabiliyetine sahip olurlar. Otobüsler alçak tabanlı, açılabilir rampalı, sesli ve yazılı uyarı sistemleri ile donatılmıştır. Otobüs duraklarının çoğu erişilebilir hale getirildi. Emekliler toplu taşıma araçlarında ücretsiz seyahat etme hakkına sahiptir. Borås Belediyesi'nin yaya geçitlerinin geliştirilmesi için yıllık bir planı vardır. Kavşaklarda sesli ve dokunsal yönler vardır. Borås merkez terminali yayaların bakış açısıyla planlanmıştır. Terminalin büyük bir kısmı araçlara kapalı olup, kaldırımlarda görme engelliler için hissedilebilir yüzeyler bulunmaktadır. Merkez istasyonda diğer engellilik türleri için erişilebilirlik düzenlemeleri de vardır. Borås Belediyesi'nin kamu binaları erişilebilirlik açısından denetlendi ve erişilebilir hale getirildi. Erişilebilirliği sağlamak için uygulanacak düzenlemeler hem yeni bina inşaatı hem de yenileme projelerinin ilk aşamalarında dikkate alınmaktadır. Belediye Kültür Merkezi'nin (Kulturhuset) içi ve dışı erişilebilirliğe uygun hale getirildi. Kültür Merkezi'nde yer alan şehir kütüphanesi, şehir tiyatrosu ve sanat müzesi ulaşılabilirliğe elverişlidir. Borås Belediyesi'nin şehir merkezinde erişilebilirlik ödülü almasını sağlayan temel faktörlerden biri de "Herkes için Erişilebilir Borås" konsepti doğrultusunda net ve kararlı bir duruş sergilemesidir.

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FİKRİ ÇIKTISIDIR.

Öncelikle kentte hiçbir vatandaşın hiçbir şekilde ayrımcılığa uğramaması hedefleniyor. Para ve insan kaynağı kullanımında bu amacın yerine getirilmesi göz önünde bulundurulmuş, Borås Engelliler Danışma Kurulu ile her aşamada yakın işbirliği yapılmıştır. Borås Belediyesi, tüm kamu binaları için erişilebilirlik standartlarını içeren bir erişilebilirlik veritabanı (Tillgänglighetsdatabasen) oluşturmuştur. Belediye web sitesinde bulunan erişilebilirlik veritabanı (<http://www.t-d.se/en/TD-2/>) ile Borås sakinleri ve ziyaretçileri erişilebilirliğe uygun hizmetler hakkında bilgilendirilir. Erişilebilirlik veritabanı; Balık tutma yerleri, oteller, tıp merkezleri, kütüphaneler gibi çok geniş bir alanı kapsar. Bir yeri ziyaret etmeden önce erişilebilirlik veri tabanından erişilebilirlik açısından ne kadar uygun olduğu öğrenilebilir. Örneğin bir müze gezilmek istendiğinde, yürüyüş alanları, park koşulları, bina içi ve dışı eğim oranları, merdivenler, koltuklar, musluklar, aynalar vb. Yüzlerce bilgi mevcuttur. Erişilebilirlik veritabanı Borås'a özgü değildir, ancak İsveç'in diğer bölgelerinde de kullanılmaktadır. Ancak Borås, bunu en etkili uygulayan şehirlerden biridir. Borås'ta alışveriş merkezleri, restoranlar ve diğer özel tesisler denetlenmiş ve sınıflandırılmıştır. Ayrıca, bu tesislere erişilebilirliklerini iyileştirmek için neye ihtiyaç duydukları konusunda rehberlik edildi. Erişilebilirlik ödülü uygulaması, özel işletmeleri erişilebilirlik standartlarını iyileştirmeye teşvik etti. Borås Belediyesi, yasal yükümlülüklerin ötesinde erişilebilirlik standartlarını da uygulamaya koymuştur. Bunun dışında, engellilerin bağımsız yaşam için eşit fırsatlara sahip olmaları için özel konutlardaki erişilebilirlik düzenlemeleri finansal olarak desteklenmiştir. Engelli ve yaşlılar için özel ulaşım hizmeti verilmesinin yanı sıra toplu taşıma hizmetleri de ücretsiz olarak sunuluyor.

Tüm şehir içi otobüsler ve otobüs durakları, hareket güçlüğü çekenler ve görme engelliler için erişilebilirdir. Yaya geçitleri genellikle alçak tabanlıdır, sesli sinyaller ve dokunsal özelliklere sahiptir. Alışveriş merkezleri, restoranlar ve diğer kamusal alanlar erişilebilirlik açısından izlenir ve denetlenir.

Bu bölüm; SOSYAL POLİTİKA ÇALIŞMALARI DERGİSİ'NDEN İTHALAT (YIL: 19 SAYI: NİSAN 43 - HAZİRAN 2019 ISSN: 2148-9424 Araştırma Makalesi).

BELEDİYE ORTAKLARININ İYİ UYGULAMALARININ TANITILMASI

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FIKRI ÇIKTISIDIR.

ÖNEMLİ NOT

Bu bölümde, projemizde belediye olan ortaklarımızın engellilerle ilgili iyi uygulamalarını tanıtacağız.

İlkin;

-Belediyelerin genel tanıtımı,

- Yarattıkları ve engellilere sundukları olanaklar (sosyal belediye, sosyal destek, sosyal hizmet vb.),

Sonra;

-Engelliler için düzenledikleri sanatsal etkinlikler, yüksek çözünürlüklü fotoğraf ve görsellerin yer aldığı word dosyası halinde hazırlanmalı ve aşağıda belirtilen adrese e-posta ile gönderilmelidir.

ummuhanasir26@hotmail.com

GÖRSEL SANATLARIN ÖNEMİ İÇİN ÖZEL İHTİYAÇLARI OLAN KİŞİLER

ÖZEL GEREKSİNİMLİ KİŞİLERE YÖNELİK GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ

Sanat eğitimi; bireyin bütünlük içinde ruhsal ve bedensel eğitimini, estetik kaygı, düşünce ve düşüncelerini geliştirmesini, yetenek ve yaratıcılığının olgunlaşmasını ve sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas alır (Artut, 2004:91).

Sanat eğitiminin amacı sanatsal olana ulaşmak değildir. Sanata ulaşmak sanatın amacıdır. Sanat eğitiminin amacı bireye ulaşmaktır. Bu nedenle sanat eğitimi bireyin gereksinimlerini karşılayacak şekilde oluşturulmalı ve uygulanmalıdır (Salderay, 2001).

Görsel sanatlar eğitimi, engelli bireylerin iç dünyalarını ifade etmelerine, grup çalışmaları ile sosyalleşmelerine ve motor becerilerini daha sağlıklı bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olacak bir süreçtir. İnsanlık tarihinin her gelişim evresinde resim, insan yaşamında önemli bir yere sahip olmuş ve bu önemini korumuştur.

Sanat eğitimi, bireyin sanatsal bilgi ve beceriler kazanmasının yanı sıra kendini ifade etmesine de yardımcı olan, psikolojik olarak rahatlatıcı ve farklı el becerileri kazandıran bir eğitimidir.

Bu alan, engelli bireylere yönelik farklı duyguların ifade edilmesinde büyük önem taşımaktadır. Davranış dilini geliştiren birey, kendini ve dünyayı anlamada daha hoşgörölü, bulunduğu ortama uyum sağlamada, hayattan zevk almada daha pozitif, kendine güvenen ve üretken yeteneklere sahip, yaşamını daha iyi koşullarda sürdürmede yardımcı bir faktördür.

Zihin Engelliler için Görsel Sanatlar Eğitimi

Görsel sanatlar etkinlikleri, engelli bireyin tüm gelişim alanlarını etkileyerek olumlu bir ortamda öğrenmeyi kolaylaştıran önemli bir araçtır (Erim ve Caferoğlu, 2012). Görsel sanatlar etkinlikleri zihinsel engelli bireyler olarak kendilerini ifade etmede yetersizlik gösterirken; bu bireylerin zihinsel kapasiteleri ölçüsünde anlayış, yetenek ve yaratıcı güçlerinin bir ifadesi olarak kabul edilir. Zihinsel özürlü bireyler, el işi, kil ve resim gibi eserler yaparak; duygusal olarak rahatlayın, iyi vakit geçirin ve farklı beceriler kazanın. Çağlar

(1979: 420-430), resim etkinliklerinin zihinsel yetersizliği olan bireylere kazandıracağı davranışları şu şekilde sıralamıştır:

Kollarını, ellerini ve parmaklarını dikkatli ve doğru kullanmayı öğrenerek küçük ve büyük (ince ve kaba) kasları geliştirir.

Bir işi yaparken el-göz ve zihinsel güçlerini uygun şekilde kullanır.

Renkleri tanır, ayırt eder, ana renklerden farklı renkler elde eder.

Nesneler arasında şekil, renk ve orantı ilişkileri kurar.

Çevre ile ilgili gözlem, duygu ve düşüncelerini resim, şekil, renk ve modellerle açıklar.

Basit genellemeler yapabilme ve bilgi aktarımı yapabilme becerisini geliştirir.

Uygun karar verme ve uygulama becerisi kazanır.

Özgüven kazanır.

Bir eser yaratmanın hazzını hisseder.

Zihinsel engelli bireylerin kas, bilek ve parmaklarının tam olarak gelişmemiş olması yazı tekniğini öğrenmelerini zorlaştırmaktadır. Resim çalışmasındaki alıştırmalar, bu bireylerin ellerine güç ve esneklik kazandırabilmekte ve yazı işine hazırlanma sisteminde ilk zinciri oluşturabilmektedir (Salderay, 2001: 110). Şövale gibi dikey yüzeylerde yapılan boyama ya da çizim çalışmaları omuzların dengesini sağlarken, el bileği ve parmakların uzaması fırça ya da kalem tutmak için doğal bir hazırlık yapar (Johnson-Martin vd., 2004: 401).

Bazı çalışmalar bireysel olarak planlanabileceği gibi bazı çalışmalar da grup çalışması olarak planlanabilir. Her engelli birey, resim ya da kolaj gibi grup çalışmalarında yeteneği ölçüsünde katkı sağlar. Bu çalışmalar işbirliği, ortak çalışma, materyal paylaşımı ve akran etkileşimi için önemli fırsatlar sunduğundan planlanmalıdır. İyi düşünülmüş ve yönetilen bir faaliyet, engelli kişinin kendini eleştirme yeteneğini geliştirmesini ve tamamladığı işten kişisel tatmin elde etmesini sağlar. (Çağlar, 1979: 433). Yapılması düşünülen her etkinlik basit

seviyelere ayrılmalı ve bunlar birbirini takip eden gelişim basamaklarında olmalıdır (Artut, 2001: 216; Çağlar, 1979). Connor'a (1963) göre genellikle bir etkinliğin beş düzeye ayrılarak öğretilmesi uygun görülmektedir (Aktaran Çağlar, 1979: 436).

Bir resim etkinliğini örneklendirmek gerekirse, öncelikle engelli bireye resim yaparken kullanacağı aracı (renkli kalem, fırça vb.) nasıl tutması gerektiği öğretilir. Daha sonra onunla rastgele bir kağıda boya yapılır. Üçüncü seviyede belirli bir alanı ve dördüncü seviyede önceden tasarlanmış belirli bir taslağı (daire, kare, dikdörtgen vb.) boyaması öğretilir. Beşinci ve son seviyede, benzer bir desen çizmesi öğretilir. Bu aynı zamanda boyamanın gelişim aşamalarıdır ve engelli birey her aşamayı tamamladıktan sonra bir üst seviyeye geçer. (Çağlar, 1979: 436).

Bu bölüm; Zihin Engellilere Yönelik Görsel Sanatlar Eğitimi/ Aydın Sanat Yılı.1 No.2 (2015) (71-83)/ Merve Özcan'dan alıntıdır. (İstanbul Aydın Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarım Bölümü, merveozcan@aydin.edu.tr)

ÖRNEK UYGULAMALAR

Konilerden ve doğal taşlardan mumluklar nasıl yapılır?

Görsellerde gördüğünüz külah mumluk modelinin yapımında kullandığım malzemeler:

Kılıf olarak 20 cm. Çap elek

Kasa gövdesini kaplamak için parmak kalınlığında keten iplik

4 orta boy koni

Çeşitli renklerde guaj boya

Yapıştırma için tutkal ve tutkal tabancası

Zemin kaplaması için 3 cm

Kalın strafor ve plastik çiçekler

Orta mum

Koni Mumluk Tasarımı:

Çapı 0,5 cm'den daha küçük olacak şekilde keseceğimiz strafor, kasa olarak kullanılmak üzere elek içerisine yerleştirilir.

Keten iplik, kasanın dış yan duvarına isteğe göre silikon ile yapıştırılır.

Plastik çiçekler sırayla silikon ile alt kenara yapıştırılır.

Koniler dış ve iç kenarlarından guaj boya ile istenilen renklerde boyanır.

Orta boy mumluk, daha ince bir keten iplikle kaplanmıştır.

Kurutulmuş çam kozalakları eleğe 4 eşit yerde yerleştirilir.

Doğadan toplanan doğal taşlar (bu çalışmada kristalin kalsit mineralleri kullanılmıştır) çam kozalaklarının arasındaki boşluklara yerleştirilmiştir.

Plastik çiçekler, yerde kalan küçük boşlukları kapatmak için silikonla dikey olarak yapıştırılır.

Dallardan Fotoğraf Çerçevesi Yapımı

Kuru dallı çerçeve yapımı için gerekli malzemeler:

Çerçeve

Budama makası

Kahverengi akrilik boya

Köpük uçlu fırça

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FIKRI ÇIKTISIDIR.

Silikon tabancası

40 ila 50 küçük kuru dal

Dekoratif yosun ve yapay çiçekler

Kuru dallı çerçeve konstrüksiyonu

Öncelikle elimizdeki çerçeve kahverengi değilse kahverengiye boyayarak işe başlıyoruz. Çerçeveyi camdan ayırdıktan sonra, köpük uçlu bir fırça ile kahverengi akrilik boya ile boyarız (aslında başka bir fırça kullanılabilir). 1 saat kurummasını bekleyeceğiz.

Aslında normalde tek kat boya yeterli olmuyor ancak çerçeveyi fon olarak kullanacağımız için o kadar da önemli değil.

Muhtemelen bu işin en sıkıcı ve zaman alıcı kısmı dalları toplamak ve biraz şekillendirmek. Budama makası ile çerçevenin en ve boy ölçülerine göre dalları kesmeye başlıyoruz.

Her şeyden önce, en kalın ve en uzun dalları çerçeveye sıcak tutkalla yapıştırıyoruz.

Daha sonra diğer ince ve kısa dalları sıcak silikon ile aralarına yerleştirmeniz gerekir.

Bu çalışmada, çerçevenin geri kalanını süslemek için yosun ve çiçekler kullanılır. Sahip olduğunuz malzemelere ve zevkinize göre keçe figürler, renkli düğmeler ya da boncuklar gibi farklı malzemelerle de çerçevenizi süsleyebilirsiniz.

Taş Boyama

Taş boyama malzemeleri nelerdir?

- **Geniş ve yassı taşlar:** Üzerine resim yapacağımız bu taşları deniz kenarında veya bahçenizde bulabilirsiniz.
- **Renkli akrilik boyalar:** Taş boyama için yağlı boya kıvamında toksik olmayan akrilik boyalar alınmalıdır. Akrilik boya, çabuk kuruması ve örtücülük özelliğine sahip olması nedeniyle tercih edilmektedir.
- **Farklı boyutlarda fırçalar:** Boyamak istediğiniz şeyleri göz önünde bulundurarak farklı boyutlarda fırçalar satın almalısınız.
- **Kurşun Kalem:** Boyamadan önce çizilen eskiz için kurşun kalem gereklidir.

➤ **Asetat kalem:** Kurşun kalemle yapılan çizimin üzerinden geçirilip sabitlenmesi için kullanılır.

➤ **Vernik veya sprej vernik:** Yaptığınız boyaların daha parlak ve dayanıklı görünmesi için boyama işleminden sonra vernik yaptırmak gerekir.

Taş boyama nasıl yapılır?

1. Taş seçimi, temizlenmesi ve kurutulması

Bir taşın nasıl boyanacağını ilk adımı, taşı seçip temizlemek ve kurumasını beklemektir. Taş boyama için üzerinde çalışacağımız taşın şekli ve yüzeyi çok önemlidir. Taşların düzlüğü ve yüzeyin düzgünlüğü başarılı bir şekilde çalışmamızı sağlar. Bir leğen su hazırlayın ve içine biraz sıvı sabun koyun. Bulduğunuz taşları su dolu bir leğene koyun ve 15 dakika bekletin. Ardından eski diş fırçanızla taşları iyice temizleyin.

2. Taşa boyamak istediğiniz şekli kurşun kalemle çizin.

Bir taşın nasıl boyanacağına ikinci adımı, taşın üzerine boyayacağımız şekli çizmektir. Taşın üzerine daha düzgün ve güzel boyamak için öncelikle boyayacağımız şekli kurşun kalemle çiziyoruz. Taşları ilk kez boyayacaksanız çok fazla detay içermeyen çizimler yapmanızda da fayda var. Gelecekte, en zor görünen çizimleri bile pratik yaparak boyayabileceksiniz. Taşın üzerine çizim yaptıktan sonra asetat kalemle üzerinden geçin.

3. Boyama

Bir taşın nasıl boyanacağına üçüncü adımı, taşı boyamaktır. Şimdi yapmamız gereken aldığımız fırça ve akrilik boylarla taşı boyamak. Burada önemli olan noktalardan biri; Boyayacağınız detaya göre ince uçlu veya kalın uçlu fırçalar kullanmaktır.

4. Vernikleme

Bir taşı nasıl boyayacağımızın dördüncü ve son adımı, boyadığımız taşı cilalamaktır. Boyadığınız taşın kurummasını bekleyin. Zaten akrilik boya kullandığımız için çabuk kurur. Ardından taşta parlak bir görünüm kazandırmak için vernikleyin. İsteğinize göre sıvı vernik veya sprey vernik kullanabilirsiniz.

Taş boyama için ipuçları ve yeni başlayanlar için tavsiyeler;

Boyama işlemine başlamadan önce gönül rahatlığıyla feda edebileceğiniz kıyafetler giyin. Çünkü boya üzerinize dökülürse bir daha çıkmaz.

Kullandığınız fırçanın üzerindeki boya çok sulu olmamalıdır. Aksi takdirde siz boyama yaparken boya dağılacaktır.

Taşları saç kurutma makinesi ile kurutabilir ve zamandan tasarruf edebilirsiniz.

Çizimlerinize derinlik katmak için oje, vernik yerine şeffaf cila kullanabilirsiniz.

Taşı önce iki kat akrilik boya ile boyayabilir ve böylece taş için bir temel oluşturabilirsiniz.

Deniz Kabuklarından Dekoratif Kalp

Önce A4 kağıdından deniz kabuklarınıza yetecek büyüklükte bir kalp kesin ve ardından deseni kartonun üzerine koyarak model kalbinizi hazırlayın. Ardından kabuklarınızı sıcak tutkalla tek tek dikkatlice kaplamaya başlayın. Sonra, elinizde bir ip ve bir yay yaptığınızda, kalbinizle işiniz biter.

DRAMA EĞİTİMİNİN ÖNEMİ İÇİN ÖZEL İHTİYAÇLARI OLAN KİŞİLER

Sahnedeki yaşam biçimi olan drama, engelli bireylerin yaşadıkları çevrede kendilerini kabul ettirme çabalarının ilk adımı olarak değerlendirilebilir. Yıllarca toplumdan soyutlanmış, iç dünyalarında yaşayan ebeveynleri tarafından bile varlıkları gizlenmiş olan bu bireyler, günümüzde drama ile topluma "ben varım" mesajıdır.

Drama, engelli bireylerin özgüven kazanmalarının ve birlikte uyum içinde hareket etmelerinin objektif göstergesidir. İç dünyasında dışarıya kapalı olan engelliler, dramanın yaratıcı varlığıyla birlikte paylaşabileceklerini ve çalışabileceklerini topluma kanıtlama fırsatı bulacaklardır.

Belediyelerin devreye sokacağı drama etkinliklerinin engellilere kazandırabileceği davranışlar şunlardır:

Engelli birey drama ile beden dilini kullanarak kendini tanıyacaktır. Tutma, fırlatma, zıplama, zıplama gibi beceriler; Beyin ve organlar arasındaki koordinasyonu sağlayarak engellilerin beden ve organlar arasında nasıl bir iletişim kurabileceklerini keşfedeceklerdir. Motor retardasyonu olan engelli kişiler bu aktivitelerle doğal bir fizyoterapi tedavisi görmüş olabilirler.

Sözlü iletişimde güçlük çeken engelli bireyler, vücut hareketlerini kontrol ederek başkalarıyla sözlü iletişim kurma fırsatı bulacaktır. Sahne oyunlarında yönetmenin "otur-kalk, dön-gel" gibi tek kelimelik komutlarına efekt tepkileri vererek uyumlu ve kontrole hazır hale getirebileceklerdir. Otistik çocukların sosyal ve iletişimsel sorunlarının izlenmesinde yararlar sağlanacaktır. Verilen komutlara tepki vermeyen çocuk, arkadaşlarını takip edecek ve onları taklit edecektir. Bu çalışmalar sırasında otistik çocuğun sevdiği oyuncaklarda malzemeler kullanılabilir.

Zihinsel engelli kişinin özelliklerinden biri de yaratıcı düşünme eksikliğidir. Drama bu alanda çocuğa yol göstermek için kullanılması gereken bir araç olabilir. Ancak, çok sabırlı olmanız gerekir. Zihinsel engelli bireyler de diğerleri gibi oyun oynarken kendilerini ifade edebilir ve duygularını ortaya koyabilirler. Basit uygulamalarda sahne oyun alanına, aksesuarlar ise oyuncuğa dönüştürülebilir. Engelli bir çocuk oyun alanında kendini daha mutlu hissedecek ve bize istediğimiz tepkileri verebilecektir.

Drama sayesinde engelli insanlar kendilerine güvenmeyi öğrenecekler. Başarılı olmak için; Öğretmenleri, arkadaşları ve ebeveynleri tarafından izlenmek ve alkışlanmak onlar için büyük bir sevinç kaynağı olacaktır. Aile üyeleri de bu oyunlara katılabilir. Böylece engelli birey evde iletişim kuramadığı kişileri kendisi gibi görecektir, duygularını oyunla birleştirecektir.

Müziğin engellilerin motivasyonunda önemli bir yeri var. Müzik, çocuğun dikkatini yoğunlaştırmak için kullanabileceğimiz en etkili malzemedir. Alkışlama, ritim hissi, müziğe motivasyon, müzik eşliğinde yaratıcı dramada çocukların duygularını ve iç dünyalarını ifade etmek için kullanılabilir. Görme engelliler için müzik ve temponun dans ederek yön bulmak, pozisyonunu kavramak ve dengede durmak için kullanılabileceğini söyleyebiliriz. İşitme engelli bireylerde jest ve mimik hareketleri ile ses çıkıklarının doğru şekilde çalıştırılması gerekir.

Engelli çocuklar drama etkinlikleri sonucunda ödüllendirilmelidir. Ödül, engelli çocukların kendi küçük dünyalarında, sosyalleşmelerinde ve çevreleriyle iletişimlerinde, bir işte başarılı olma ve birlikte çalışma başarısı olarak ulaşmak istedikleri hedef olacak.

Drama etkinliklerinde engelliler belirli bir senaryonun uygulanmasını istemezler. Bu pozisyon ısrarcı olmamalıdır. Sahnedeki engelliler istedikleri gibi ve istedikleri şekilde davranmakta özgür olmalı, iç dünyalarını yansıtmaları için önlerindeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Bazen engelli kişi davranışlarında engellenmek istemez. Artık sahnede özgür bir bireydir. Yaptığı ve yapacağı davranışlar onun iç dünyasının gerçek yansıması olabilir.

Sonuç: Drama, engellilerin kendilerini disipline etmeleri, yeni bir yaşama uyum sağlamaları, grup içinde aktif olmaları, fiziksel ve dil gelişimlerini geliştirmeleri için önemli bir öğrenme süreci olacaktır.

DRAMA TÜRLERİ

Psikodrama

Psikodrama, kişilik, kişilerarası ilişkiler, çatışma ve duygusal sorunların özel dramatik yöntemlerle araştırıldığı bir grup yöntemidir. Psikodramanın amacı, insanların sözlerinde, düşüncelerinde ve davranışlarında tutarlı olmalarına yardımcı olmaktır. Diğer bir amaç, kendimize ve başkalarına karşı açık ve tutarlı olmayı kolaylaştırmaktır.

Psikodramanın en önemli amaçlarından biri, bireylerin katarsis kazanarak ve içgörü kazanarak psikolojik gelişimlerini sağlamak ve bu sayede tedavi olmaktır. Psikodrama, bir terapi tekniği olarak uzmanlar tarafından, özellikle de bu konuda eğitim almış psikologlar tarafından uygulanmalıdır.

Eğitici Drama

Aynı zamanda pedagojik drama olarak da adlandırılır. Bireyin eğitiminde hemen hemen her konuda kullanılan bir tekniktir. Bu nedenle diğer iki dram türünü de belirli oranlarda bünyesinde barındırmaktadır. Çünkü eğitsel drama, bireyin psikolojik yapısı ve psikolojik yaşantıları hakkında bilinçlendirilmesini, özel bir yetenek olarak yaratıcılık kazandırılmasını amaçlar. Eğitici drama ile yaratıcı drama arasındaki en önemli fark, eğitsel dramanın amacının bir oyun oluşturmak olmaması ve bireylerin konuya eğitim amaçlı katılmalarıdır.

Yaratıcı Drama

Bireylerin yaratıcılıklarını geliştirmek ve hayal güçlerini oyun yoluyla harekete geçirmek amacıyla gerçekleştirilen drama etkinliklerine yaratıcı drama denir.

Çocuklar da yetişkinlerin yaşadığı dünyada yaşarlar ve tıpkı yetişkinler gibi duyguları, düşünceleri ve tarzları vardır. Kuşkusuz oluşumlarında çevrelerindeki yetişkinleri örnek alırlar. Bununla birlikte, çocukların yetişkinleri örnek almaktan ziyade yaşam deneyimine ihtiyaçları vardır. Bu noktada çocukların en çok yaptığı şey olan oyun çok önemli bir yere sahiptir. Çocuklar oyun oynarken hayata dair pek çok şey öğrenirler ve bu öğrenme yaparak-yaşayarak olduğu için son derece etkili ve kalıcıdır.

Araştırmacı Arthur T. Jerschild, çocukların oyunlarla kendi güçlerini test ettiklerini, ileriye sıçramaya çalıştıklarını, çizdikleri sınırlar içinde rekabet ettiklerini ve oyunda kaybederseler bile bunu kabul ettiklerini vurguluyor. Bu nedenle oyunlar sosyalleşme sürecinde önemli bir faktördür.

Yaratıcı drama, çocuğun oyunlar kurarak deneyimler yoluyla yeni durumlara ve olaylara tepki vermesine veya uyum sağlamasına yardımcı olma sürecidir. Bu bakımdan yaratıcı drama, çocuğun oyunlar aracılığıyla yaşam deneyimlerinin doğru ve uygun olması için önceden tasarlanmış ve deneyimli kişiler tarafından yönlendirilmiş, kontrollü bir etkinlik olmalıdır.

DRAMANIN SINIFLANDIRILMASI

Dramanın klasik sınıflandırması, ısınma ve rahatlama, rol yapma ve pandomim, oluşum ve değerlendirmeyi içerir.

a) Isınma ve Gevşeme: Vücut ısınma hareketleri vücudun en yüksek eklemi olan boyundan başlar ve sırasıyla omuz, bel, bacak ve ayak eklemleri ile sona erer. Bu eklemlerin sağa-sola veya ileri geri eşit sayıda hareketle ısınması sağlanır. Bu hareketler sırasında aynı bölgelerdeki kaslar da çalıştırılır ve ısıtılır. Gevşeme hareketleri baş bölgesindeki gerginlik noktalarından aynı sırayla başlar ve ayakta son bulur. Bu gerginlik noktaları sırasıyla; yanak kasları ve dudaklar, sırt kasları, koltuk altı kasları, kalçalar, uyluklar, bacakların sırt kasları, metatarsal kemik. Bu noktalardaki kaslar çalıştırılır, gerilir ve serbest bırakılır. Bu noktalardaki gerginliğin el ve ayak parmaklarından yavaş yavaş serbest bırakıldığı hissedilir.

b) Rol Oynama: Katılımcılar kendi aralarında yaptıkları iş bölümü ile doğaçlama ve oyun oynarlar.

c) Pandomim: Anlatımın mimik, jest ve hareketlerle, diyalog ve monolog olmadan yapıldığı anlatım biçimidir. Birey rolünü pandomim ile gerçekleştirir.

d) Oluşum ve Değerlendirme: Faaliyet gerçekleştirildikten sonra grup öz değerlendirme yapar. Bu aşamada grup lideri, katılımcılara sorular sorarak rehberlik eder ve oyun ve yaşam sırasında nasıl hissettiklerini ifade etmelerini sağlar.

DRAMANIN TEMEL UNSURLARI

Dramanın ana unsurları; drama lideri, drama grubu, materyaller ve uygun ortam.

a) Drama Lideri: Grubun drama etkinliğini önceden planlar, grup üyelerinin etkinliğe fiziksel ve psikolojik olarak ısınmasını sağlar, grubu yönetir ve yönlendirir.

b) Drama Grubu: Etkinliğe katılmak isteyen bireylerden oluşur.

c) Malzemeler: Faaliyet sırasında kullanılan oyuncak, top, yastık vb. malzemeleri.

d) Uygun ortam: Vücut hareketlerinin rahat ve sağlıklı bir şekilde yapılmasına uygun, dış dünyanın gürültüsünden izole edilmiş kapalı ortamlar, drama etkinliğinin gerçekleştirilmesi için daha uygun ortamlardır. Drama etkinliği planlanırken etkinliğin gerçekleşeceği ortam göz önünde bulundurulmalıdır.

DRAMA UYGULAMA AŞAMALARI

Dramada biçim olarak birbirinden ayrılan ve her eserde bir bütün olarak yer alan üç aşama vardır. Bunlar;

1. Isınma ve Gevşeme Egzersizleri

Bir drama atölyesinde yer alan ilk eserlerdir. Bu çalışmalar, grubu oluşturan bireylerin birbirleri ile bütünleşmesine yönelik egzersizleri içerir. Katılımcılar birbirleriyle tanışır ve etkileşime girer. Yaşayacakları hayatlar için hazır ve istekli hale getirilirler. Tanıdıkla başlayan güven; ısınmayı, uyum sağlamayı, beş duyuyu kullanmayı, vücudu ve beyni gözlemleme ve algılama yeteneğini geliştirmeyi amaçlayan egzersizler, bu aşamada uzay testi; Müzik veya ritim eşliğinde yürüme, koşma, zıplama, çekme ve itme, hayvan yürüyüşleri, çeşitli zemin ve sürelerde yürüme, gösterilen ritme uygun olarak ritmi tutma gibi egzersizlerdir.

Isınma çalışmalarında birey kentin bilişsel, duyuşsal ve kinetik özelliklerini inceler ve bu inceleme sonucunda bireyi bu perspektiften görür. Bu ısınma aşaması için

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FİKRİ ÇIKTISIDIR.

kurallar kesin olarak tanımlanmıştır ve yalnızca lider tarafından uygulanmalıdır. Güven kazanmak, uyum sağlamak, beş duyuyu kullanmak, gözlemlemek ve gelişmek, bedeni ve beyni algılamak genellikle entegrasyon ve konsantrasyon egzersizleri ile mümkündür.

Kaynaştırma Çalışmaları

Bu aşamada tüm grubun birbiri ile bütünleşmesi hedeflenir. Kaynaştırma, çalışma grubunun rahatlaması ve çalışmanın sağlıklı başlayıp devam etmesi açısından son derece önemlidir. Kaynaştırma çalışmalarına isim öğrenmek ve tanışmak ile başlamak en uygun çalışma şeklidir.

ÖRNEK 1:

Katılımcılar, müzik eşliğinde iç içe iki daire şeklinde zıt yönlerde yürürler. Öğretmen (lider) müziği durdurduğunda, her iki çemberdeki katılımcılar durur ve bulundukları yönden arkadaşlarına döner ve birbirlerine isimlerini söylerler. Daha sonra ikisi de isimlerini söyleyip el sıkışırlar, sonra birbirlerine "nasılsın?" diye sorarlar.

ÖRNEK 2:

İsim Zinciri

Katılımcılar yan yana veya daire şeklinde otururlar. Birisi senin adını söylüyor. Solunda oturan, ilk başlayanın adını ve kendi adını söylüyor. Solunda oturan ilk ikisinin isimlerini ve kendi adını söylüyor. Böylece son kişi kendisinden önce gelen tüm çocukların isimlerini ve kendi adını söylemeye çalışır.

Konsantrasyon Çalışmaları

Kaynaştırma çalışmalarının sonunda katılımcıların birbirleri ile daha iyi iletişim kurabilmeleri beklenmektedir. Konsantrasyon çalışmalarının amacı, grubun dikkatini bir noktaya odaklamak ve drama etkinliğine yönlendirmektir.

ÖRNEK: Üçgen Oyunu

Bütün grup üçe ayrılır. Üçgenin tepesindekiler grup lideri olarak seçilir. Üçgenin diğer üyeleri, ilkinin yaptığını takip ederek tekrar eder. Burada önemli olan gözlem yaparken doğrudan grup liderine bakmak değil, dümdüz ileriye bakarken görüş alanına dikkat etmektir. Başın her zaman aynı yöne bakması önemlidir.

2. Oynamak (Ana Çalışma)

Belirlenen kurallar dahilinde özgürce oyun oynamak ve bu oyunları geliştirmekten ibarettir. Oyun, kişilik gelişimi sürecinde diğer insanlarla paylaşarak ve onları taklit ederek gerçekleştirilir. Bahsi geçen oyunlar bu temel görüşe göre uygulamada yerini alıyor. Oyunlarla birlikte yaratıcılık ve hayal gücü (imagination) boyutları devreye girer. Bu aşamada lider (öğretmen) dikkat etmelidir; Önemli olan oyunlarda aşırıya kaçmamak ve katılımcıları gereğinden fazla yormamaktır.

Oyunlar çalışma grubunun özelliklerine uygun olarak seçilir. Oyun oluşturma için pandomim, rol oynama, doğaçlama, hikâye oluşturma, dramatizasyon gibi etkinliklerden biri ya da birkaçı seçilir ve uygulama yapılır. Bu oyunlar bazen kelime dağarcığı, duyu ya da dikkati geliştiren oyunlar olabileceği gibi bazen de taklide dayalı rekabetçi oyunlar olabilir.

a) Pandomim

Pandomim, fikirlerin kelimeler olmadan ifade edilmesidir. Oyuncunun kelimeler olmadan jestlerle bir şeyler anlatması veya oynaması ile tamamlanabilir.

Pandomim, kelimeleri kullanmadan sadece jestler, jestler ve bazen sesler ekleyerek yapılır. Pandomim çalışmaları uygulanırken bireylerin gözlem ve deneyimlerinden yararlanılmalı ve bu deneyimler göz önünde bulundurulmalıdır.

b) Rol Oynama

Rol yapma, bir başkasının veya başkalarının işlevlerinin yaratıcı (hayali) veya açık bir şekilde kabul edilmesidir. Orijinal haliyle, Mead tarafından kişinin ve toplumun felsefi analizinde bir araç olarak kullanılan G.H. Rol oynama, günümüzde psikoterapi, grup dinamikleri ve eğitimde kullanılmaktadır.

Öğretim faaliyetini doğrudan somut gerçeklere dayandırmak ve öğrenme konusuyla ilgili olayları incelemek her zaman mümkün değildir. Bu gibi durumlarda kullanılabilecek en aktif öğretim yöntemlerinden biri rol yapma yöntemidir. Rol oynama yöntemi; Bir fikrin, durumun, problemin ya da olayın bütün bir grup tarafından ya da gruptan seçilen belirli bir üye tarafından grup önünde dramatize edilmesine dayanan bir öğretim yöntemidir. Rol yapma yönteminin temeli dramatizasyondur. Böyle bir durumda bir fikir, durum, sorun ya da olay grubun önünde dramatize edilir.

Farklı gruplarda yer alan bireyler için önerilen drama çalışmaları incelendiğinde, dramatik oyunda olay ve durumların canlandırıldığı görülmektedir. Rol oylamasında oyundaki karakterlerin özellikleri ve duyguları canlandırılır. Doğaçlama; Her iki yöntemin bir karışımıdır. Rol oynamanın en kolay yolu,

toplumdaki farklı kişilerin mesleki görevlerinin oynandığı profesyonel pandomim ile başlamaktır.

Rol oynama yöntemi ile sadece öğrenmeye konu olan problem durumlarının çözümü değil, rol oynayanların sosyal, kültürel ve doğal tüm davranışlarının ve insan ilişkilerindeki sorunların anlaşılması sağlanır. Bu yöntem sayesinde örneğin anne rolünü oynayan çocuk, annesinin davranışlarını anlayabilir. Şoför rolünü oynarken şoförün davranışını anlayabilir. Konunun animasyonunda oyuncuların tüm vücut hareketleriyle harekete geçirilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda hareket getirir.

Rol oynamaya başlamanın en kolay yolu, oyuna lider (öğretmen) tarafından başlamaktır. Daha sonra çocuklarla bazı roller paylaşarak diyalog oluşturulabilir. Başlangıç rol oynama örnekleri aşağıda sunulmuştur:

ÖRNEK 1:

Bireylerin her birine kızgın bir postacı, yorgun bir öğretmen, kızgın bir otobüs şoförü gibi karakterler verilebilir. Uygulamalar sırasında, birkaç karakter birleştirilerek bir olay oluşturulabilir.

ÖRNEK 2:

Bireylerden denizin altında neler olup bittiğine dair fikir geliştirmeleri istenir. Bu etkinlik için resim, poster gerekebilir. Bazı deniz hayvanları belirlendikten sonra, çocuklardan sırayla istedikleri deniz hayvanını seçmeleri ve ardından onları nasıl tasvir edeceklerine kendileri karar vermeleri istenir. Daha sonra ikişerli ve üçlü gruplar oluşturulur ve bir oyunda rol oynamaları istenir.

Doğaçlama

İş, terapi, eğitim ve bireysel gelişim gibi alanlarda geniş bir kullanım alanına sahip olan doğaçlama, monotonluktan kurtulmak ve ani olaylar karşısında monoton olmak ve yaratıcı olmak olarak tanımlanabilir. Yeni tanışan iki kişinin birlikteliğinde doğaçlama süreci çok iyi gözlemlenebilir. Böyle bir durumda, hiç kimse diğerkinin bundan sonra ne söyleyeceğini ve nasıl söyleyeceğini bilemez. Samimi ve samimi olmanın yolu yapay davranmak değildir. Bir çocuğun tüm

hareketlerini, eylemlerini ve hayal gücünü kullanarak oynaması da tipik bir doğaçlamadır. Çocukların yetişkin olana kadar geçirdikleri yaşam oyununda önceden belirlenmiş roller, görevler, yerler, olaylar, yani bir senaryo yoktur. Bu nedenle hayatta sürekli bir doğaçlama vardır.

Beklenmeyen bir olayla karşılaşıldığında ne yapılacağı ya da nasıl yapılacağı çok fazla düşünülmeden direkt olarak olay gerçekleşmeye başlar ve olay sonunda nasıl gerçekleştiğine dair bir değerlendirme yapılır. Burada insanlar doğaçlama demeden yaşıyorlar. Günlük yaşamlarındaki bu doğaçlama onların çok doğal davranışlarıdır. Doğaçlamanın birbirinden kolayca ayırt edilebilen belirli aşamaları yoktur. Doğaçlama süreci yazarak ya da kaydederek değil, o an akla geleni çalarak yaşanır.

Bu çalışmalar sırasında detaylar önceden belirlenmediği için süreç kendine özgü bir şekilde gerçekleşir. Başka bir deyişle, doğaçlamaların ana kaynağı bireyin kendi hayatıdır. Bu nedenle katılımcıların kendilerini rahatça ifade edebilecekleri ve bireysel olarak keyif alabilecekleri bir sahnedir.

Diğer tüm aşamalarda olduğu gibi doğaçlama çalışmalarında da katılımcının özellikleri göz önünde bulundurularak, bazen de belirlenen bir hedefe yönelik belirli aşamalar planlanır. Konu veya tema seçme kriterleri, grubun önceki deneyimlerine ve grubun bu çalışmaya hangi amaçla katıldığına bağlı olarak değişir. Ancak hangi kriterler göz önünde bulundurulursa olursun, doğaçlamalar hemen hemen her yaratıcı drama çalışmasının temelini oluşturur.

Doğaçlama, oyun geliştirmede bir araç olarak yer alır. Amacı oyuncuya deneyim kazandırmaktır. Doğaçlamacı, işini nasıl planlayacağını, yaratıcı olmayı ve etkinlikler geliştirmeyi, durumlar yaratmayı öğrenir. Bağımsız düşünmeye, karar vermeye, sorumluluk almaya, işbirliği yapmaya, toplumsal duyarlılık oluşturmaya, sözlü ve eylemde daha iyi ifade kazanmaya yardımcı olur. Doğaçlama yapmamak diye bir şey yoktur. Aksine, doğaçlama bireye tekrar tekrar deneme fırsatı verir. Doğaçlamacı hatalarından ders alır ve diğer oyuncuları gözlemleyerek gerçeği bulmaya çalışır. Doğaçlama aynı zamanda insanları düşünmeleri için eğitime işlevine de sahiptir. Edinilmiş düşünce alışkanlıklarının her zaman başarıya yol açmadığını göstererek yeni düşünme biçimleri verir. Böylece kişi farklı durumlarda yeni yönelimler üretir.

Drama çalışmalarının bu aşamasında çeşitli doğaçlama türleri kullanılabilir. Bilinenlerden başlıcaları, insanlar ve onların kendilerine özgü kimlikleri hakkında karakter doğaçlamaları, nesneleri kullanarak ya da onları hayal ederek

geliştirdikleri doğaçlamalar, kişinin kendi bedenini ya da gruptakilerin bedenini kullanarak bir nesne, nesne, yapı, organizma, araç yaratması amacıyla yapılan doğaçlamalar, bir şiirin sonunu ya da sonunu tamamlamaya ilişkin doğaçlamaların tamamı, Kısmen gösterilen hikaye, masal ya da filmin orta kısmı ya da tamamının rüyada görmesi ya da kısmen gösterilen portre, resim ya da fotoğraf, bir şehrin pazar yerinin ya da okulunun canlandırılması gibi kişiler arası etkileşimin kolayca gözlemlenebileceği ortamlara yönelik, durumdan kaynaklanan doğaçlamalardır. .

ÖRNEK 1:

Durumlardan basit doğaçlamalar

Katılımcılar yarım ay şeklindeki sandalyelere otururlar. Lider (öğretmen) katılımcılara "Siz bir mahallede yaşayan bir grup insansınız" dedi. Çocukların dikkatini doğaçlamaya çekiyor. Lider, "Bu mahallede her türlü lezzetli dondurmayı satan bir dondurmacı var. Bu kişinin özelliği, dükkânına gelen mahalle sakinlerinin özel hayatlarını ve günlük yaşantılarını detaylı bir şekilde bilmesidir" dedi. Aynı zamanda dondurmacı rolünü de oynuyor. Daha sonra katılımcılardan dondurma satıcısı ile konuşmalarını ve diğer katılımcılara kim oldukları hakkında ipuçları vermelerini ister (öğretmen, tamirci, avukat, doktor, satıcı vb.). Sonra meslekler hakkında bir tartışma var.

ÖRNEK 2:

Lider Noel Baba kıyafeti içinde içeri girer ve yılbaşında olduğunu hatırlatır ve "Ben Noel Baba'yım. Çocuklar evde benden oyuncak bekliyorlar. Bana bu konuda yardımcı olabilir misiniz?" diye soruyor. Daha sonra katılımcılara onları gezdirmek istediğini ve çocuklar için hangi hediyeleri alacaklarına karar verebileceklerini söyler. Daha sonra lider ve katılımcılar bir ulaşım aracı bulmayı düşünürler. Herkes kendi seçeceği bir ulaşım aracı ile ülkeyi gezmeye başlar. Ülkedeki çocukların istediği oyuncaklar belirlendikten sonra hangi oyuncak olacağına çocuklar karar veriyor. Daha sonra lider, oyuncak olan çocukların ellerini tutar ve ülkedeki diğer çocuklara dağıtır.

ÖRNEK 3:

Nesnelerle oluşturulan doğaçlamalar

Katılımcılar bir daire şeklinde yere otururlar. Lider, dairenin ortasına parlak ve süslü bir hediye paketi yerleştirir. Ve katılımcılara içeride ne olabileceğini düşünmeleri için zaman verir. Daha sonra katılımcıları gruplara ayırır ve birbirlerine bu hediyein nereden geldiğini ve nasıl geldiğini anlatmalarını ister. Her grup hediye kutusu hakkında bir hikaye oluşturur ve anlatır.

ÖRNEK 4:

Vücut kullanarak doğaçlamalar

Lider, gruptaki katılımcılara kare, dikdörtgen, üçgen ve piramit olacak şekilde görevler verir. Katılımcıların hepsi bu şekilde kendilerini taklit etmeye çalışırlar.

Oluşum

Isınma ve gevşeme egzersizleri ile başlayan, oyunlarla devam eden ve doğaçlama ile gelişen drama çalışmaları artık ulaşılması hedeflenen son aşamaya gelmiştir. Bu aşama oluşumlardır. Oluşumlarla açıklanmak istenen süreç, sürecin daha önce hiç belirlenmemiş bir hareket noktasından başlamasıdır. Bu süreçte faaliyetlerin nasıl gelişeceği ve nereye ulaşacağı önceden belirlenemez.

Dramanın bu son uygulama yöntemi, katılımcıların yaratıcılıklarının en üst düzeyde gözlemlenebildiği bir süreçtir. Yine bu aşamada birçok yardımcı araç ya da malzemenin kullanımı ile farklı deneyimler yaşamak söz konusu olabilir.

3.Gevşeme ve Değerlendirme Çalışmaları

Gevşeme hem fiziksel hem de zihinsel rahatlamayı içerir. Aktivitelerin bitiminde eklemleri rahat hareket ettirmek, kasları yumuşatmak ve katılımcıları

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FİKRİ ÇIKTISIDIR.

sakinleştirmek amacıyla kullanılır. Rahatlamayı kolaylaştırmak için ortamda sakın müzik ve sözlü talimatlar kullanılır. Buradaki amaç; katılımcıları rahatlatmak ve etkinliğin tamamlandığını hissettirmek.

Dramanın her veya daha fazla aşamasından sonra "neler yaşadın?", "nasıl hissettin?", "nerelerde zorluklar yaşadın?" Bu tür soruların sorulması ve katılımcılara cevap verilmesi drama çalışmalarının önemli aşamalarındandır. Bu çalışma sonrasında başkalarının davranışları, duyguları, düşünceleri ve deneyimleri hakkında bilgi sahibi olmak, kişinin kendi yaşamına bilinçli bir şekilde bakması açısından önemlidir.

Çalışmanın bu aşamasındaki bir diğer amaç ise katılımcıları bulundukları ortamdaki kurtarmak ve gerçeğe geri döndürmektir. Böylece birey yaşadığı süreci daha iyi gözlemlene ve analiz etme fırsatı bulacaktır.

DRAMA UYGULAMALARI

Dramada bir organizasyon gereklidir. Bu nedenle çocuklarla drama etkinlikleri yapılırken dikkat edilmesi gereken bazı durumlar vardır. Daha sonra her türlü eğitim faaliyetinde olduğu gibi dramanın da beklenen sonuçların elde edilebilmesi için bu koşullar yerine getirilerek uygulama adımları gerçekleştirilmelidir. Bu bölümde eğitimde drama sürecindeki unsurlara, dramanın uygulama basamaklarına ve kullanılacak kaynaklara yer verilecektir.

A. Eğitimde Drama Sürecindeki Unsurlar

Drama süreci, birbirini tamamlayan ve bu unsurlar arasındaki ilişkileri belirleyen çeşitli unsurlardan oluşan bir bütündür. Drama sürecinde yer alan unsurlar şu şekilde sıralanabilir:

1. Çalışma Alanı (Çevre, araç ve gereçler)

Drama etkinliklerinin uygulanabilmesi için öncelikle uygun ortamın olması gerekir. Çevre veya alanın çok büyük olması gerekmez. Bununla birlikte,

engelliler için yeterli alan sağlamak önemlidir. Özellikle gevşeme ve konsantrasyon egzersizleri sırasında katılımcıların birbirine değmeyeceği kadar geniş bir alan olmalıdır. Ayrıca ayakkabısız, gürültüsüz, güvenilir, uygun sıcaklık ve ışık koşullarında çalışabileceğiniz rahat bir ortam olmalıdır.

Dramanın uygulandığı ortam her detayı engelli bireye sunmalıdır. Bu nedenle dramanın oynandığı mekana önceden gerçek ya da gerçeğe yakın nesneler bulunup yerleştirilmeli, bu da engelli bireyin zihninde canlandırmasını sağlayacaktır.

Drama sürecinde kullanılan araç, gereç ya da materyaller diğer eğitim ortamlarına göre farklı bir özelliğe sahiptir. Bu özellik, alet, ekipman ya da malzemenin farklı amaçlar için kullanılması, şeklinin değiştirilmesi ya da birkaç nesnenin birlikte farklı işlevler üstlenmesi ile açıklanabilir. Ancak önemli olan aracın katılımcının eline ve kullanımına sunulmasıdır. Drama çalışmalarında motivasyona yönelik araçlar kullanıldığı için engelli katılımcıların duyularına hitap etmeli ve sürekliliği sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır.

Dramada en sık kullanılan enstrümanlar teypler, ses kasetleri veya müzik ileten diğer enstrümanlardır. Bandın yanı sıra resim, fotoğraf, afiş, yazı, teşhir panoları, karton, resim kağıdı, kukla, renkli boya kalemleri, oyuncaklar, süs eşyaları, kutular, vazolar, eski giysiler gibi görsel araçlar, ayakkabı, ev eşyası, kitap, dergi, gazete, afiş, broşür gibi hasarlı gerçek eşyalar, haber, makale, duyuru gibi basılı materyaller, gazete ve dergilerden kesilmiş fotoğraflar, kaydırak veya tepegöz gibi cihazlar, Projektörler önemli araçlardır. Ayrıca dramanın birincil amacı katılımcı olduğu için dokunma, koku ve tat alma duyuları da çalışmalarda uyarıcı araçlar olarak kullanılabilir.

2. Oyun Grubu (Katılımcılar)

Drama bir grupta yapılan bir çalışmadır ve drama grubu bireylerden oluşur. Her bireyin farklı deneyimleri ve özellikleri vardır. Bu nedenle drama programında dikkat edilmesi gereken noktalardan biri de katılımcılardır. Gruptaki katılımcıların yaşı, gelişim düzeyi, cinsiyeti, ilgi ve ihtiyaçları, engelleri dramanın nasıl yönetildiğini ve çalışmanın zamanını etkilemektedir.

Hangi aktivitenin hangi yaş ve engel tipine uygun olduğunu kesin olarak belirlemek zor olup, çocukların gelişim düzeyleri ile engel tipinin özelliklerinin

ölçüt olarak dikkate alınmasını gerektirmektedir. Engelli bireyler hem oyuncu hem de izleyici olmakla birlikte, konuyla ilgili daha önce yaşadıklarını hatırlayabilecekleri ve yansıtabilecekleri bir ortamda bulunmalıdırlar. Bu ortamda eleştirebilme, sosyal, duygusal ve bilişsel açılardan bireysel farklılıklarının farkında olma, duygusal durumları yorumlayabilme, dramanın alt tekniklerini kullanabilme, duygusal ve heyecan verici durumları keşfedebilme becerisine sahip olurlar. Ayrıca engelli bireylerin nesnelere, ortamlara ve kavramlara yaratıcı hayal güçleri doğrultusunda tepki verebilmeleri, soyut kavramları dışavurumcu kavramlara dönüştürebilmeleri, duygu ve düşüncelerini hareketle ifade edebilmeleri, bireysel gözlem ve sosyal etkileşimlerde dili kullanabilmeleri, seslerini kendilerini ve farklı karakterleri vurgulayacak şekilde kullanabilmeleri gerekmektedir. Tüm bunların yanı sıra sorumluluk sahibi olduklarını göstermek, sosyal disiplin göstermek, kendinin farkında olmak, kendini keşfetmek, benzerlik ve farklılıklarını keşfetmek, grup ortamında bireylerle etkileşim kurmak, problem çözmek, doğaçlama yapmak, rol üstlenmek, oyun oynamak ve yazmak da gereklidir. Dikkat edilmelidir. Görüldüğü gibi drama etkinliğinde katılımcıların dikkatlerini herhangi bir etkinliğe odaklamaları, ilgi göstermeleri ve gerekli hareketleri yapabilmeleri için kronolojik yaş değil, isteklilik ve gelişim düzeyi önemlidir.

Drama grubunda birlikte yaşama, üretme ve paylaşma süreci olduğu için tüm paylaşımlardan zevk alabilmek için gönüllülük ilkesi de göz önünde bulundurulmalıdır. İyi bir işbirliği ve iyi bir grup atmosferi yaratmak için zamanla yarıştırmamalı ve aceleyle getirilmemelidir. Bunun için dramaya ayrılan sürenin, kabaca ne kadar zaman alacağını denemelerle belirlenmesi gerekir. Dramanın ilk kez sahnelendiği grupta çalışmalar basitten başlayıp karmaşık çalışmalara doğru ilerlemelidir. Sağlıklı sonuçlar elde etmek için grup sayısı önceden belirlenmelidir. Gruptaki katılımcı sayısına, gruptaki engelli bireylerin yaş ve gelişim düzeyleri ile birlikte özellikleri de dikkate alınarak karar verilmelidir. Sayı bu niteliklere göre değişmekle birlikte 10-12 kişilik grupların ideal olduğu unutulmamalıdır.

3. İşin Kendisi (Uygulama)

Her drama etkinliğinin belirli bir yapısı ve seviyesi vardır. Doğaçlamanın türü de dahil olmak üzere dramada belirlenen etkinliğin bir başlangıç noktası, gerçekleştiği yer ve oynanacak roller vardır. Başlangıç olarak, bu yolları gösteren

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FİKRİ ÇIKTISIDIR.

bir plan yapmak gerekir. Hazırlanan planda bazı noktalar dikkate alınmalıdır. Dikkat edilmesi gereken noktalar aşağıdaki gibidir:

Tema seçimi:

Katılımcıların ne öğrenmesi bekleniyor? Mesela; İşbirliği, para.

Peyzaj:

Öğrenme en iyi hangi ortamda gerçekleşebilir?

Mesela; Müze, süpermarket.

Rol seçimi:

Katılımcılar kimler olacak? Çocuklar deneyim kazandıkça farklı roller seçebilirler.

Mesela; Yolcu, müşteri.

Öğretmenin rol seçimi:

Kim olacağım? Öğretmen olarak kalıp dramayı dışarıdan mı yöneteceğim yoksa dramada yer alacak mıyım?

Çerçevenin belirlenmesi:

Bu dizideki rollerin hangi bakış açısıyla ele alınacağını belirler ve konsantrasyonu artırır.

Mesela; Makaslarını kaybeden terziler.

Netleme noktası seçimi:

Drama ile ilgili çözülmesi gereken sorun nedir?

Eylem seçimi:

Katılımcılar ne yapacak?

Mesela; Malları raflara yerleştirecekler.

Hileyi tanımlamak:

Başlangıçta çocuğun dikkatini konuya çekmek için nelerin kullanılacağı belirlenir. Öğretmen bu işi yapabileceği gibi herhangi bir harfi, herhangi bir bez parçasını, herhangi bir resmi de yapabilir.

Mesela; Öğretmen sınıfa Noel Baba kıyafeti ile gelir.

Her drama etkinliğinden sonra, etkinlik hakkında konuşun. Ayrıca tüm drama etkinliklerinde ödül ve cezaya başvurulmamasına, aralıklı pekiştirme olarak sözel ödüller verilmesine özen gösterilmelidir. Unutulmamalıdır ki dram eserleri hiçbir zaman bir oyuncunun eğitimi değildir, bu nedenle eserler seyirciye oynanan bir temsil olarak hazırlanmamalıdır.

Drama programında dikkat edilmesi gereken hususlar, dramanın amaçlarını gerçekleştirirken başarılı bir uygulama yapılmasına yol açacaktır.

4. Drama Lideri (Öğretmen)

Drama etkinliklerinden beklenen yarar öğretmenin yaklaşım ve davranışlarına bağlıdır. Öğretmen, yönetici ya da en çok kullanılan drama lideri, drama çalışmalarında katılımcılara rehberlik eden kişidir. Drama lideri, drama sürecinin temellerinden ve önemli unsurlarından biridir. Çünkü gruptaki bireylerin kendi deneyimlerini de dahil ederek bir yaşamı ya da olayı anlamlandırmaları ve oynamaları liderin hedefleri ve yöntemleri ile belirlenir. Drama lideri, drama sürecinde ilk komutu veren, sunan, değerlendiren ve yeniden uygulayan kişidir. Drama çalışmalarını planlayan, uygulayan ve değerlendiren kişi olan liderin karakteristik özelliği animatör bir kişiliğe sahip olmasıdır. Engelli bireyin oyun oynama yeteneğini koruyacak ve geliştirecek olan bu kişinin, pedagojik formasyona sahip, engellilerle ilgili eğitim almış, aynı zamanda gösteri için

ısınma, oyun, doğaçlama ve oluşumları hazırlayan, danışmanlık, tanışma ve bilgi alma, oyun grubunun egzersizlerini ve en önemlilerini yapan bir kişi olması gerekmektedir. Sonunda, grupta birlikte böyle bir çalışma geliştirmeyi öğrenmiş olmalıydı. Tüm bunların gerçekleştirilebilmesi için liderin nitelikli bir eğitim donanımına sahip olması gerekir.

Ancak gelişim ve dramada eylem ve hareket önemli olduğu için etkinliklerde doğru ya da yanlış olmadığı için liderin sağlıklı ve tutarlı bir kişiliğe sahip olması beklenir. Görüldüğü üzere her yaşa yönelik gerçekleştirilecek drama etkinliklerinde drama liderinin mesleki formasyonu; Eğitim, psikoloji, gelişim psikolojisi, tiyatro, müzik, plastik sanatlar, oyun ve tiyatro pedagojisi gibi alanları kapsamalıdır. Drama lideri, disiplinler arası bir ilişki içinde kendini yetiştirmeli, yaratıcı niteliklere sahip ve değişime açık bir kişiliğe sahip olmalıdır.

Bir öğretmen olarak, drama lideri öğretmen davranışları sergilemeli ve ayrıca başka belirli kişilik özelliklerine sahip olmalıdır. Buna göre drama öğretmeni iletişime açık, istekli ve hazır olmalıdır. Lider, durumlara anında çözüm bulabilen, gerektiğinde hemen karar veren, yetersiz kaldığında hangi bilgi kaynaklarına ulaşacağını bilen, kendini ve başkalarını tanıyan, uygulamada etkin olan kişidir. Aynı zamanda, lider iyi bir arkadaş, iyi bir sırdaş, iyi bir arkadaş olmalıdır. Sabırlı, tutarlı, hoşgörülü, güler yüzlü, anlayışlı olmalı, grubun güvenini kazanmalı ve dramanın eline sahip olmalıdırlar.

Bir liderin drama etiğine (ahlakına) sahip olabilmesi için sahip olması gereken nitelikler şu şekilde sıralanabilir:

Öğretmenin/eğitmenin/liderin kendine has değerleri olmalı,

Atölyede olan orada kalmalı,

Liderin demokratik, insana saygılı ve insana değer vermeli,

Sürekli araştırma ve kendini geliştirme sorumluluğuna sahip olmalı,

İyi bir dinleyici olmalı

- ★ ★ ★ Grubun durdurma, değiştirme ve yönlendirme hakkına saygı göstermek,
- ★ ★ ★ Sempatik ve doğal olmalı,
- ★ ★ ★ Dramaya katılanlarda bir etik oluşturmaya çalışın,
- ★ ★ ★ Grubu olumlu yönde geliştirmeye ve birleştirmeye çalışmalı,
- ★ ★ ★ Lider, kendisinin de geliştiğinin ve öğrendiğinin farkında olmalı,
- ★ ★ ★ Dramanın sınırlarını bilmeli,
- ★ ★ ★ İşbirlikçi olmalı, dürüst davranmalı,
- ★ ★ ★ Dramaya katılanların kendi yorumlarını, yargılarını, değerlerini ve bakış açılarını oluşturmalarına izin vermelidir.

Drama lideri, öğretmen davranışlarını sergileme açısından etkinlikler sırasında iyi bir gözlemci olmalıdır. Sınıfta olup bitenleri bilimsel bir yaklaşımla analiz etmeli ve görsel olarak yakaladığı noktaları yüksek sesli tahminlerle çocuklara anlatmalıdır. Öğretmen etkinliklerin dışında değil, etkinliklere bizzat katılarak gözlem yapmayı tercih etmelidir. Sınıfta olumlu bir atmosfer oluşturmalıdır. Her çocuğun duygularının ve duygularının önemli olduğunu kabul etmelidir. Psikolojik olarak özgür bir ortam yaratmalıdır. Çocukların fikirlerini ve davranışlarını kabul etmelidir. Çocukların daha fazla yaşama sahip olmasına izin vermelidir. Yaşam ortamını aktif bir öğrenme ortamı olarak düzenlemeli ve bu süreçte çocuğun ilgi, istek ve yeteneklerini dikkate almalıdır. Çocuğun kendi gelişimine dayanmalıdır. Çocuğa öğrenme yollarını göstererek öğrenme eğitimi vermelidir.

Bütün bunlar öğretmenin mesleki donanımı ile ilgilidir. Mesleki bilgisi, işini nasıl planlayacağını, gerçekleştireceğini ve değerlendireceğini etkiler. Mesleki bilgisini uygulamada faydalı bir durum ortaya çıktığında önceki plandan vazgeçme yeteneğine, isteğine ve esnekliğine sahip olmak, etkinliğin başarısı için büyük önem taşımaktadır. Unutulmamalıdır ki dinleme karşılıklı bir süreçtir. Dinleme yeteneği ve nitelikli teşvik edici sorular sorma yeteneği, hedeflere ulaşmak için gereklidir. Ancak mesleki bilgi öğretiminin yanı sıra dramayı eğitimde kullanmayı planlayan bir öğretmen öncelikle dramanın değerine inanmalı ve "Eğitimde

dramanın önemine inanıyor muyum?" sorusunu kendine sormalıdır. Dramayı uygulamaya karar verdikten sonra etkinliği düzenleyebilmesi ve kontrol altında tutabilmesi için etkinlik sırasında ne yapacağını net olarak öngöremese de organizasyon için şu sorulara cevap vermelidir:

Gruplar nasıl bölünecek?

Diziye nasıl girilir?

Drama için malzeme ve kostüm gerekli mi?

Yansıtma alıştırmaları (örneğin, nasıl hissettiklerini göstermek) gerekli olarsa, uygun kayıt malzemeleri (kalemler, boyalar, kağıt gibi) hazır olabilir mi?

Sınıfın alanı nasıl kullanılacak?

Başka hangi kaynaklara ihtiyaç var?

Lider, grupla çalışmaya başlamadan önce hedeflerini, içeriğini, yöntemlerini ve değerlendirmesini bu sorular doğrultusunda planlamış, kullanılacak materyalleri sağlamış ve çalışma ortamını çalışabilir hale getirmiş olmalıdır. Grup dinamiğine giden yolda katılımcıların tanışmasını ve kaynaşmasını sağlayacak iletişim, uyum, gözlem ve etkileşim aktiviteleri uygulanırken keyif ve eğlencenin boyutlarını da göz ardı etmemek gerekir.

Dramada liderin hedefleri şu şekilde sıralanabilir:

Grubun etkileşim sürecine katılmasını sağlamalıdır.

Katılımcının dramada grup bilincine ulaşması, değerlerine ve fikirlerine cevap vermesi ve geliştirmesi, bir rolü benimsemesi ve oynaması, rolü ve çeşitli durumları söz ve eylemlerle incelemesi için bir fırsat sağlamalıdır.

Katılımcıyı gelecekte kendi duygu ve düşüncelerini seçmeye, drama ile şekillendirmeye ve sunmaya, yaşam deneyimlerini artırmaya teşvik etmelidir.

✓ Lider, katılımcıların sözlü ve yazılı dil kullanım alanlarını genişletmeli, etkili dil kullanımı ve gelişimine ilgi göstermelidir.

✓ Lider, katılımcıların çalışmadaki memnuniyetini ve eleştirisini geliştirmede, kendilerinin ve başkalarının değerini belirlemede etkili ve yardımcı olmalıdır.

Lider, bu hedefleri gerçekleştirirken etkinlik sırasında dikkat edilmesi gereken bazı önemli noktalara dikkat etmelidir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

✓ Engelli katılımcıların engeline uygun olarak oluşturulan drama ortamında, öğrenciler çeşitli araç ve gereçlerin yapımında ve kullanımında bağımsız olmalı, ancak bunlara katılarak eksiklikleri gidermeye çalışmalıdır. Bazı etkinliklerde kullanılması gereken araç ve gereçleri engelli katılımcıların ulaşabileceği bir yerde bulundurmalıdır.

✓ Kritik olmalı, ancak kısıtlayıcı olmamalıdır. Engelli katılımcıların onlar için yapabileceklerini yapmamalı, öğrencilerin başarı duygusunu yaşamalarına olanak sağlamalıdır. Engelli katılımcıların tüm yeteneklerini kullanmalarına zemin hazırlamalı ve liderlik duygularını ortaya çıkarmaları için yol göstermelidir.

✓ Engelli katılımcılar hata yapmaktan korkuyorlarsa çocuğa hatasını ve kendisini kabul ettirmeye yönelik çalışmalar yapmalıdırlar.

✓ Öğretmen, deneyim arttıkça dramatik oyunlar sırasında ortaya çıkan dağınıklık ve gürültü konusunda en az endişelenmemelidir. Gürültü, öğrenmeyi, paylaşmayı, yaratıcılığı, gelişimi ve heyecanı içeren önemli bir unsurdur. Problem çözme olduğu sürece endişelenmenize gerek yok.

✓ Öğretmen, engelli katılımcılarla iletişim kurmaya, anlayabilecekleri kelimeler kullanmaya ve deneyimlerini paylaşmaya özen göstermelidir.

✓ Etkinliğe katılım isteğe bağlı olmalı, özel gereksinimli birey asla zorlanmamalıdır. Ancak katılım, söz ve davranış kullanımı ile davetkar ve teşvik edici bir şekilde yapılmalıdır. Etkinliğe davet edilirken etkinliğin oyun değil drama olarak adlandırılmasına dikkat edilmelidir. Böyle bir açıklama engelli bireyin yaptığı etkinliği özgün bir çalışma olarak algılamasına neden olacaktır.

✓ Öğretmen/öğretmen, çalışma konusunu önerebileceğini, neyin canlandırılacağını söyleyebileceğini, ancak nasıl yapılacağını açıklayamayacağını hatırlamalıdır.

Öğretmen dramaya müdahale edeceği yerleri bilmelidir. Bu durumlar şu şekilde sıralanabilir:

- ✓ Etkinliğinizin başladığını bildirmek,
- ✓ Dramayı başlatmak
- ✓ Sahnenin tanıtılması, rollerin dağıtılması, uygun malzemenin yerleştirilmesi,
- ✓ Katılımcılar dağınık ve pasif olduklarını hissettiklerinde özetleyici ve uyarıcı sözlü yönergeler vermek,
- ✓ Etkinlik sırasında etkinliğin oyun benzeri sürecini durdurmak ve gruba veya belirli katılımcılara sorular sormak,
- ✓ Aktiviteyi sonlandırın,
- ✓ Etkinlik sonrası soru sormak ve tartışmayı başlatmak,
- ✓ Drama etkinliklerinden çıkarılacak (varsa) dersleri ve yargıları özetlemek,
- ✓ Katılımcıları etkinlik sonrasında yapılacak çalışmalara yönlendirmek,
- ✓ Katılımcılara yapmış oldukları resim ve benzeri eserler hakkında sorular sormaktır.
- ✓ Öğretmen tüm bu müdahale aşamalarında yönerge verirken ses tonuna dikkat etmeli ve kısa ve net açıklamalar yapmalıdır. Öğretmen, sözel ifadeyi güçlendirmek için tüm vücudunu ve uygun yüz ifadesini kullanabilmelidir.
- ✓ Aktiviteler ve seanslar arasında geçiş ve süreklilik oluşturmaya özen gösterilmelidir.

✓ Öğretmen, drama müdahale ettiği durumlardan biri olan tartışma ve değerlendirme aşamalarında katılımcıları cesaretlendirmelidir. Tartışmada ucu açık sorular olması gerektiği ve sorulara verilecek tek bir doğru cevabın olmayacağı göz önünde bulundurularak eleştirinin kişiye değil role yapılması gerektiği unutulmamalıdır.

✓ Son olarak, drama etkinliklerinin temel amacının katılımcıların diğer insanları anlamaları ve kendilerini onların yerine koymaları olduğunu göz önünde bulundurarak öğretmen katılımcılardan iyi oyuncular olmalarını beklememelidir.

MÜZİK EĞİTİMİNİN ÖNEMİ İÇİN ÖZEL İHTİYAÇLI BİREYLER

ENGELLİ VE MÜZİK

Sanat; Hayatı anlayan, daha keyifli, anlamlı ve yaşanabilir kılan zeka yoludur. Sanat eğitimi temelde estetik bir kimlik ve kişilik eğitimidir.

İnsanoğlu, ilk çağlarda sadece iletişim aracı olarak kullanılan ritim ve seslerin birçok akıl hastalığının tedavisinde de kullanılabileceğini fark etmekte gecikmedi.

Günümüzde müziğin bu olağanüstü gücü, modern tıbbın olanaklarıyla birleşerek birçok fiziksel ve ruhsal rahatsızlığın tedavisinde destekleyici ve tamamlayıcı bir unsur haline gelmiş ve müzik terapi adını almıştır. Yıllar geçtikçe, bu alandaki çalışmalarımız ve sonuçlarımız müzik terapisinin başarısı hakkında çok sayıda ifadeyi desteklemektedir.

Öte yandan müziğin farklı sinir yollarını uyararak ve daha kaliteli dinleme yeteneğini artırarak algılama, anlama ve öğrenmeye katkı sağladığı yadsınamaz.

Her yönden gelen uyaranları aynı anda algılama yeteneğine sahip olan kulak, beyin tarafından en güvenilir duyu organı olarak kabul edilir. Bu nedenle işitme yoluyla elde edilen bilgiler çok daha kolay ve hızlı bir şekilde öğrenilir.

Bu ve bunun gibi sayısız sebepten yola çıkarak müziği hem terapide, öğrenmede, insanlarla iletişim kurmada, ruhumuzu ve bedenimizi dinlendirmede, hem de rahatlamada etkili bir araç olarak kullanabileceğimizi söyleyebiliriz.

Günümüz dünyasında herkesin, özellikle de engellilerin ihtiyaçlarını nasıl karşılıyor?

Engelli bireylerin kendilerinden kaynaklanan fiziksel yetersizlikleri, dış dünyanın kayıtsızlığı ile birleşince onlar için neredeyse içinden çıkılmaz bir hal alır. Bu noktada sanatın ve özellikle müziğin tüm dalları kendini ifade etmek, dış dünya ile iletişim kurmak, boş zamanlarını daha keyifli ve anlamlı geçirmek, daha önce hiç fark etmedikleri bazı yeteneklerini keşfetmek, hayata daha sıkı ve sevgiyle bağlanmak için kullanılır. Gerçekten sihirli bir değnek.

Bedensel engelli bireylerin bir süre sonra kendi bedenlerini daha iyi tanımalarına yardımcı olan, bir müzik terapi uzmanı tarafından uygunluğu tespit edilen herhangi bir enstrümanın önce kaba sonra ince hareket becerileri, sonra el ve göz koordinasyonu sağlaması bir mucize olmasa da oldukça dikkat çekicidir.

Müzik, zihinsel engelli bireylerin, özellikle de çocukların sosyal, duygusal ve dolayısıyla ruhsal gelişimlerine katkıda bulunur. Bu esnada kendisinin bazı özel yönlerini dış dünyaya sunma fırsatı sunar.

Hiperaktif çocuklarda dikkat problemleri, davranış problemleri, sosyal ve duygusal problemlerin giderilmesinde oldukça etkilidir.

Yine konuşma bozukluklarında nefes egzersizleri, ses eğitimi ve nefesli çalgıların kullanılması oldukça utanç verici sonuçlar vermektedir.

Otizmli bireylerde motive edici etkilerinin yanı sıra sosyal davranış ve dil becerilerinde iyileşme, hareket adaptasyonu ve bedensel algıda iyileşmeler bulunmuştur.

(<https://www.saygicankaya.com/SaygiBlog/BlogDetay?id=8>)

ORF YAKLAŞIMI

"Orff Schulwerk", insanların öğrenmesi, keşfetmesi ve denemesi için tüm sanatsal alanları birleştirerek, insanların zaten var olan yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmaları için bir ortam hazırlar, ritim, hareket ve konuşmaya dayanır, insanların istedikleri gibi müzik yapmalarına, dans etmelerine ve doğaçlama yapmalarına olanak tanır. Yaratma ve yaratma ortamı sağlayan bir eğitim yaklaşımıdır.

Bu eğitim yaklaşımında, geleneksel enstrüman veya dans öğretiminden farklı olarak, her seviyeden ve yetenekten insan, bir grup içinde etkileşimli bir yaratıcılık ve kendini ifade etme süreci yaşar. Grup çalışması yoluyla öğrenmek, temelde sosyal bir varlık olan bir insan için çok daha kolaydır.

Bedenin hareketlerle hazırlanmasından konuşmanın kullanımına, konuşma ritminden bu ritimlerin müziğe dönüşmesine ve tüm bu araçların bir dizi yaratıcı süreç sonucunda sunulmasına (paylaşılmasına) kadar Orff'un eserinin her aşamasında vazgeçilmez olan en önemli şey, "oyun"dur. Çalışmalarda kullanılabilecek sayısız müzik ve hareket oyunu bulunmakta olup, bu oyunların ders esnasında ne zaman ve nasıl kullanılacağı o günkü dersin amaçlarına göre Orff Eğitimcisi tarafından belirlenmektedir.

Tüm bu ders süreçlerinde beynin duygusal sağ kısmı ile bilişsel sol kısmı birlikte kullanıldığı için öğrenme süreci de daha hızlı olmaktadır.

Orff yaklaşımı her yaştan insan için uygundur. On sekiz aylık bebeklerden huzurevlerindeki yaşlılara kadar birçok farklı yaş grubu ve engelli bireyle çalışma örnekleri bulunmaktadır.

ORF UYGULAMALARINDA PEDAGOJİK İLKELER

Geleneksel eğitim sistemlerinde, bireylere zengin yaratıcı potansiyellerini yeterince ifade etme fırsatı verilmemektedir. Genel olarak müzik derslerinde eğilim birkaç "yetenekli" çocuğu ön plana çıkarmak olduğu için, kendini yeterince "yetenekli" hissetmeyen diğer çocuklar derslerde pasif kalıyor ve kendilerini geri çekiyorlar.

Orff yaklaşımında en önemli şey "kabul"dür. Herkes her fikriyle eşit olarak kabul edilmeli ki cesaretlendirilebilsin ve kendini ifade edebilsin. Orff yaklaşımı ile öğretilen derslerin zenginliğinin temelinde, herkesin kendi müzik ve hareket düzeyine uygun roller sunması yatmaktadır. Bu sayede bireyin sosyal ve psikolojik gelişimine de katkı sağlar.

Kazandırılması ya da katkı sağlanması amaçlanan sosyal psikolojik davranış ve becerilerden bazıları şunlardır: Bağımsız karar verebilme,

sorumluluk bilinci, dayanışma, toplumsal duyarlılık, hoşgörü ve değerlilik duygusunu artırmaktır.

Orff'un pedagojik yaklaşımında, müzikal gelişimi sağlayan belirli aşamalar vardır. Bu aşamalar genel olarak şu şekilde sıralanmaktadır;

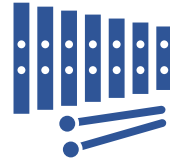
- 1) Taklit;** Ritmik konuşma, beden perküsyonu (alkışlama, parmak vurma, diz vurma, ayak vurma vb.), uzayda serbest ve ritmik hareket etme, şarkı söyleme ve enstrüman çalma gibi temel becerileri geliştirmek,
- 2) Araştırma ve keşif;** yeni ses ve hareket olanaklarının araştırılması,
- 3) Doğaçılama;** Grup etkinliğine katılan her bireyin bu unsurları kullanarak yeni kalıplar ve bileşenler oluşturma becerilerini geliştirmek,
- 4) Yaratılış;** rondolar, temalar ve çeşitlemeler, önceki aşamaların birinde veya tümünde kullanılan malzemelerle mini sütler gibi özgün küçük formlar yaratmanın yanı sıra, edebi malzemeyi (masallar, öyküler, şiirler) uygun unsurlarla (doğal veya ritmik konuşma, hareket/dans, şarkı söyleme,

enstrümantasyon) özellikle birleştirilerek 'mini tiyatro eserleri' (Schamrock 1997: 43).

Orff sınıfı asla sıkıcı bir yer olamaz. Aksine, kendini ifade etmenin desteklendiği ve değer verildiği, müzikal deneyimlerin yer aldığı, farklı görüşlerin memnuniyetle karşılandığı bir öğrenme ortamıdır. Orff'un anlayışına göre tüm bu aşamalar oyun ortamında gerçekleşir. Çünkü oyun ortamı, katılım, birlikte hareket etme, yaratıcılığın ortaya çıkması, bireyin kendi potansiyelini kolayca ortaya koyabilmesi ve yine merak uyandırması ve bireyde motivasyonun artması açısından önemli bir katkı sağlamaktadır.

RİTİM ÇALIŞMALARI

Doğal ritmik hareketler, taklit hareketler ve planlı ritim egzersizleri (ayakta durma ve oturma) olarak üç grupta incelenebilir.

Doğal Ritim

Yürümek, koşmak, zıplamak **ayakta dururken yapılan** "doğal ritim" hareketleridir.

- **Yürüyüş egzersizleri: Asker yürüyüşü**, Hayvan yürüyüşü (Ördek, kedi, köpek, fil, maymun vb...)

BU MODÜL; ERASMUS+ 2021-1- EL01- KA220- ADU-000026409 "ENGELLİLER İÇİN KÜLTÜR, SANAT, SPOR ALANINDA BELEDİYE HİZMETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" PROJESİNİN FİKRİ ÇIKTISIDIR.

-Koşma ve zıplama egzersizleri: Ulaşım araçlarının taklitleri (uçak, araba, tren vb.)

-Taklit ritim hareketleri: Hayvan taklitleri (Kuş, arı, kelebek uçurma, çekirge zıplama...)

Yağmur, rüzgar, kar yağışı gibi doğa olaylarının ritim hareketleri.

Oturarak Ritim Uygulamaları

Ellerin birbirine, vücudun çeşitli bölgelerine, masa, sandalye gibi bir nesneye ve melodisiz vürmalı çalgılara vurulmasıyla yapılan bir ritim çalışmasıdır. Oturmak hem düzen açısından hem çocukların yorulmaması açısından hem de yer sorunu açısından önemlidir.

Oturma ritmi uygulama örnekleri:

Farklı el vuruşlarıyla (Parmak şıklatma, parmak vurma, avuç içi vurma...)

Ellerin vücudun diğer bölgelerine dokunması (dizler, baş, ayaklar, göbek gibi...)

Ellerin ve ayaklarınız masa, sandalye gibi bir nesneye, ayaklarınızla yere, duvara, tahtaya dokunduğunuzda...)

Melodi olmayan vürmalı çalgıları ellerine veya önlerine vurarak (elde veya tezgah üzerinde tef, çelik üçgen, davul gibi...)

Ritim Uygulamalarında Ellerin Kullanımı:

Ritim egzersizleri yapılırken ellerle birçok vuruş türü yapılabilir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

-avuç içi vuruşu; Her iki elin avuç içlerinin birbirine vurulmasıyla yapılan bir harekettir.

-Parmakla dokunma; parmakları başparmağın dışında tutarak düz ve birlikte vurulur.

-avuç içi vuruşu; Avuç içinin etli kısmı bileğe yakın olacak şekilde yapılan çarpıcı bir harekettir.

-Parmak vuruşu; Parmakların avuç içinde elma veya portakal tutar gibi kıvrılması ve parmak uçlarının birbirine değdirilmesiyle yapılan bir vuruştur.

-Parmak şıklatma; Elin baş ve orta parmağını bir araya getirip orta parmağı avuç içine vurarak ses çıkarma şeklidir.

-Alkış atışı; Her iki elin avuç içlerinin birbirine vurulmasıyla yapılan bir harekettir.

-Yarım tur alkış; Sağ ve sol elin dört parmağı ile yapılan vuruş şeklidir.

-Davul vuruşu; Masa, sıra gibi yerlere avuç içi ve parmak ucu vuruşları uygulanarak yapılan bir harekettir. Bu vuruş için iki el veya bir el kullanılabilir.

Davul vuruşunun amacı, bir vuruşun kalın ve dolgun, diğer vuruşun ise ince ses çıkarmasını sağlamaktır.

Ritim Çalışmalarında Ayakların Kullanımı:

-Ritim çalışmalarında ayakların kullanımı ile yapılan vuruş çeşitleri şu şekildedir:

– Topuk vuruşu; ayak parmağına basılırken ayağın topuğu ile yere vuraktır.

-Ayak vuruşu; Topuğun yere basılması sırasında ayak parmağı ile yere vuraktır.

– Taban vuruşu; Ayak tabanının yere tamamen çarpması ile yapılan bir harekettir.

-Hareketler önce sağa, sonra sola ve sonra her iki ayağa aynı anda vurularak yapılabilir.

Ritim Çalışmalarında Vücudun Diğer Bölgelerinin Kullanılması:

– Çocuklarla uygulanan ritim çalışmaları; Sadece eller ve ayaklar değil, vücudun diğer kısımları da kullanılabilir.

-Baş hareketleri; Başın sağa-sola, ileri-arkaya doğru eğilip sallanmasıyla yapılan hareketlerdir.

– kol hareketleri; Bir veya iki kolun ileri-geri, sağa-sola, yukarı-aşağı alınması ile yapılan hareketlerdir.

– vücut hareketleri; Vücudun sağa ve sola, öne ve arkaya doğru eğilip sallanmasıyla yapılan hareketlerdir.